

Protokoll 9/2025

Tid Torsdagen den 6 november 2025 kl. 15.30-16.05

Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset

Justering Torsdagen den 13 november, §§ 1-7, 9, 10, 12-14, 16, 18, 19, 21, 22

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 6 november 2025, §§ 8, 11, 15, 17, 20

Anders Österberg

Rita Valanko

Närvarande

Beslutande ledamöter

Anders Österberg (S) ordföranden

Margareta Stavling (S)

Deniz Butros (V)

Jonathan Metzger (V)

Lennart Tonell (MP)

Rita Valanko (M)

Fredrik Sand (M)

Gabriel Kroon (SD)

Peter Öberg (L)

Tjänstgörande ersättare

Johan Ekwall (M)

Emil Bustos (S)

Tove Lönstad (S)

Robert Stahre (M)

för Dennis Wedin (M)

för Anders Göransson (S)

för Ingela Edlund (S)

för Linn Bessner (C)

Ersättare:

Bengt-Olov Tengmark (S)

Maj-Len Eklund (S)

Tim Schnoor (V)

Agneta Sundberg (V)

Felix Schartner Giertha (MP)

Torbjörn Ebérus (M)

Anders Edin (SD)

Aron Modig (KD)

Tjänstemän

Förvaltningschefen Thomas Andersson, Jenni Almgren, Susanne Bengtsson, Louise Bill, Göran Carlberg, Annika Forsing, Sverker Henriksson, Anders Jonsson, Jenny Linné, Carolina Zandén och nämndsekreterare Fabian Lind samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky

§ 1

Val av justerare och tid för justering

Beslut

Exploateringsnämnden utser Rita Valanko (M) att tillsammans med ordföranden Anders Österberg (S) justera dagens protokoll. Justering sker torsdagen den 13 november 2025.

Rättelse av protokoll

Rättelse görs av skrivfel i beslutet i § 28 vid exploateringsnämndens sammanträde 16 oktober 2025. Exploateringsnämnden beslutade enligt kontorets förslag i tjänsteutlåtande daterat den 2 september 2025. I protokollet saknas en beslutspunkt i förslaget och därför rättas protokollet.

§ 2

Frågor för beredning

Inga frågor för beredning.

§3

Anmälan av inkomna skrivelser till exploateringsnämnden

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan av inkomna skrivelser m.m. till exploateringsnämnden enligt förteckningar från den 21 oktober 2025 och från den 6 november 2025.

§4

Anmälan av delegationsbeslut fattade inom exploateringskontoret

Dnr E2025-00047

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 6 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§5

Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor

Beslut

Protokoll 4/2025 från den 2 september 2025 för
stadsbyggnadsnämndens och exploateringsnämndens gemensamma
råd för funktionshinderfrågor anmäls.

§6

Ekonomisk uppföljning per oktober, 2025

Dnr E2025-00392

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att lägga anmälan till handlingarna.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 3 november 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§7 Sammanträdestider 2026 för exploateringsnämnden

Dnr E2025-03032

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att fastställa datum för sammanträdestider 2026 enligt följande:

22 januari	(verksamhetsplan 2026)
19 februari	(verksamhetsberättelse 2025)
26 mars	
23 april	(flerårsbudget)
21 maj	
11 juni	(tertialrapport 1)
27 augusti	
24 september	(tertialrapport 2)
15 oktober	
5 november	
10 december	
2. Exploateringsnämnden fastställer datum för möte med exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor till den 5 november, i anslutning till nämndens ordinarie sammanträde.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 28 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§8**Skrivelse från Christofer Fjellner m.fl. (M), Jonas Naddebo (C), Nike Örbrink (KD) och Jan Jönsson (L) angående rättssäkra och transparenta processer i markanvisningsärenden. Svar på remiss**

Dnr E2025-02843

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 9 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§9**Riktlinje för hantering av externa remisser i
Stockholms stad. Svar på remiss**

Dnr E2025-02758

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 8 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Ersättaryttrande

Aron Modig (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

1. Att avslå förslaget.
2. Att därutöver anföra följande:

Som landets huvudstad utgör Stockholms stad en viktig remissinstans. Stadens mycket omfattande och kompetenta förvaltningar ansvarar för Sveriges mest folkrika kommun – landets första miljonstad mot slutet av 2025 – vilket innebär såväl bredd- som spetskompetens. Stockholms stads yttranden har med rätta tyngd i både utformning och tillämpning av ny lagstiftning.

I drygt ett år har styret arbetat med att ta fram en ny praxis för utformningen av svar på statliga remisser. Kristdemokraterna välkomnar till fullo den ursprungliga ambitionen om en separat och opolitisk bilaga till stadens sedvanliga tjänsteutlåtanden. Genom en förtydligad struktur utformad för att sakligt besvara remisser ökar stadens inflytande samtidigt

som avgörande konsekvensanalyser underlättas på regeringskansliet. Det vinner Sverige på.

Detta konsultativa beslutsfattande är en grundsten i svensk politisk administration och något som vi inte har råd att begrava bakom politiska meningsskiljaktigheter. Därför förvånas vi över att Socialdemokraterna systematiskt förespråkat en politiskt författad och därmed partisk sammanfattning som inledning på bilagan, som ursprungligen avsågs vara opolitisk. Därtill exkluderas oppositionens reservationer från bilagan vilket inte kan anses anständigt ifall den tillåts bli en politiskt färgad produkt. Vi har tillsammans med övriga oppositionspartier lyft detta vid varje avstämning med styret utan att hörsammas. Vi motsätter oss å det starkaste detta fulspel.

§10**Förlängd upplåtelsetid för arrende vid
Ulvsundavägen, del av fastigheterna Ulvsunda
1:2, 1:3, 1:46 och 1:48**

Dnr E2025-03085

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringskontoret beslutar att godkänna förlängd upplåtelsetid för arrende för drivmedelsstation, inom fastigheterna Ulvsunda 1:2, 1:3, 1:46 och 1:48, till St1 Sverige AB.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 8 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§11**Inrättande av Ålstensskogens och Storskogen naturreservat**

Dnr E2025-02933

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna förslaget och föreslår att kommunfullmäktige förklarar Ålstensskogen och Storskogen som naturreservat, enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets, stadsbyggnadskontorets och miljöförvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande från den 15 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP) och Peter Öberg (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Rita Valanko m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Att delvis bifalla kontorets förslag till beslut.
 - b. Att den föreslagna gränsen för naturreservatet utökas till att omfatta samtliga numrerade delområden från Naturvårdsinventeringen så som de redovisas på sida 12 i tjänsteutlåtandets bilaga 1 (skötselplan).
 - c. Att därutöver anföra följande:

Vi ser positivt på ett inrättande av Ålstensskogens och Storskogen naturreservat. Urban grönska i stadsmiljöer är viktigt för människors hälsa och välbefinnande, likväl som för ett förändrat klimat. Därför behövs en långsiktigt hållbar stadsplanering, där vi planerar in grönytor, stärker bevarande av befintlig natur och ersätter den grönska som tas bort vid nybyggnation.

På flera ställen i stadens centrala styrdokument kan man läsa om vikten av grönska i staden och om att den ska öka. Men så är inte fallet när vi tittar på hur det ser ut i verkligheten. Sedan 1998 har stadens samlade grönyta minskat 389 hektar, en yta motsvarande hela Kungsholmen. Det är oroväckande utveckling som behöver tas på allvar, inte minst för att Stockholm ska fortsätta vara en attraktiv storstad.

Socialdemokraterna bostads- och integrationspolitik går ut på att bygga bort omtyckta naturområden och förtäta Stockholms unika villaområden för att bygga fler lägenheter. Just nu byggs populära grönområden bort samtidigt som omtyckta villaområden får sin karaktär förändrad genom ogenomtänkta och impopulära förtätningar, som i Herrängsskogen, Karl Bondes skog, Rissneskogen, i Mälarhöjdens villaområden och Hägerstens villaområden.

Moderaterna vill istället bevara Stockholms grönska och inrätta ett kommunalt mål om andelen grönska. Därför ser vi positivt på förslaget till nytt naturreservat, men anser samtidigt att samtliga delar om redovisas i Naturvärdesinventeringen på sida 12 i bilaga 1 (skötselplan) ska ingå i det kommande reservatet. Det är för oss obegripligt att Socialdemokraternas vänsterstyre har undantagit bl.a. delen precis väster om sporthallen. Där finns idag en viktig blandskog med påtagligt naturvärde och skyddade arter som behöver ges motsvarande skydd.

- 3) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att delvis bifalla kontorets tjänsteutlåtande samt att därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna har blivit upplysta om att område 25 som ligger mellan smedslättens tennisbanor och Solviksängen inte är med i förslaget till naturreservat. Vi instämmer i Västerleds trädgårdsstads yttrande som anför att ”den föreslagna gränsdragningen följer inte Ålstensskogens naturliga förutsättningar och jordbrukslandskapet

ursprungliga arrondering. Det syns ingen naturlig skillnad och gräns i naturen till område 26.” En eventuell framtida exploatering av område 25 skulle innebära ett stort ingrepp i landskapet och Ålstensskogen då marken är kuperad. Med anledning av detta föreslår vi att område 25 ska ingå i naturreservatet.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP) och Peter Öberg (L).

Ersättaryttrande

Aron Modig (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

Kristdemokraterna välkomnar initiativ för fler naturreservat i hela landet, om än dess tillämpning i Stockholm av naturliga skäl måste förbli restriktiv för att inte motverka huvudstadens tillväxt både ekonomiskt och geografiskt. Men det föreslagna naturreservatet i Bromma omfattar ett område som vi menar inte lämpar sig för exploatering, tvärtom kan reservatet freda Bromma från vänsterstyrets uttalade planer på förtätning och blandning genom hyreshus i stadens villaområden. Det är helt i linje med kristdemokratisk politik.

§12**Förnyade markanvisningsavtal med
Fastighetspartner Bromma AB, Åke Sundvall
Projekt AB, Stockholm Avfall AB och Stockholm
Stads Parkerings AB. Beslut om
förgäveskostnader för del av
Brommaprogrammet (Riksby)****Reviderat inriktningsbeslut för
Brommaprogrammet (Riksby)**

Dnr E2024-00192

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att för sin del godkänna förslag till reviderad inriktning och föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslag till inriktning för projekt Brommaprogrammet (Riksby) och att exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta planering för projekt Brommaprogrammet (Riksby) upp till 121 miljoner kronor (reviderat inriktningsbeslut), som underlag för kommande genomförandebeslut.
2. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna markanvisningsavtal inom fastigheterna Ulvsunda 1:1 och Riksby 1:13 med Fastighetspartner Bromma AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa avtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
3. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna markanvisningsavtal inom fastigheterna Ulvsunda 1:1 med Åke Sundvall Projekt AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa avtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
4. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna markanvisningsavtal inom fastigheten Ulvsunda 1:1 med Stockholm Avfall AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa avtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
5. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna markanvisningsavtal inom fastigheten Ulvsunda 1:1 med Stockholm Stads Parkerings AB och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa avtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.

6. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna partsbyte för markanvisningen inom fastigheten Ulvsunda 1:1 med Sveafastigheter Development AB enligt vad som anges i tjänsteutlåtandet och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa avtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
7. Exploateringsnämnden resultatför förgäveskostnaderna avseende del av projekt Brommaprogrammet (Riksby) etapp 1 i exploateringsnämndens årsbokslut 2025. Värde totalt 31 812 000 kronor.
8. Exploateringsnämnden resultatför förgäveskostnaderna avseende projekten Brommaprogrammet (Riksby) etapp 2, etapp 3 och etapp 4 i sin helhet i exploateringsnämndens årsbokslut 2025. Värde totalt 35 643 000 kronor.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om återremiss och sitt förslag.

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 1 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP) och Peter Öberg (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Rita Valanko m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Att i första hand återremittera kontorets förslag till beslut.
 - b. Att i andra hand avslå kontorets förslag till beslut.
 - c. Att därutöver anföra följande:

Vi hade stora förhoppningar för Brommaprogrammet, både vad gäller stadsutvecklingen i stort men inte minst på grund av det viktiga tillskottet av nya idrottsytor som projektet skulle ge. Tyvärr kan vi nu konstatera att vänsterstyrets återremiss i kommunfullmäktige har lett till att samtliga idrottsytor utgår från programmet. Det är inget mindre än ett

stort svek mot både idrottsrörelsen och alla barn och unga i hela Stockholm. Vi kan inte ställa oss bakom ett förslag som innebär att alla nya idrottsytor försvinner.

Med anledning av detta anser vi att nämnden ska återremittera ärendet till exploateringskontoret i syfte att ta fram ett förslag som innehåller ett tillskott av idrottsytor motsvarande det ursprungliga förslaget. Med respekt för projektekonomi kräver vi inte att samtliga idrottsytor ska rymmas inom programmets exakta gräns, men vi kräver ett förslag som sammantaget omfattar det tidigare föreslagna innehållet av idrott, även om delar skulle behöva lokaliseras i programmets närområde.

- 3) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets tjänsteutlåtande samt att därutöver anföra följande:

Detta ärende är föranlett av en återremiss från kommunfullmäktige av exploateringsnämndens genomförandebeslutet för Brommaprogrammet Riksby etapp 1 från augusti 2024. Uppdraget från kommunfullmäktige var att tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall AB, SVOA, hitta en bättre lönsamhet för projektet ur ett koncernperspektiv.

Sverigedemokraterna anser att stora delar av Riksby har höga naturvärden och bör undantas från exploatering. Med anledning av detta förespråkar vi att en detaljplan först tas fram innan området markanvisas.

Beslutsgång i delen om återremiss

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslaget att återremittera ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer därefter övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butroz m.fl. (V), Lennart Tonell (MP) och Peter Öberg (L).

Särskilt uttalande

Ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi välkomnar ärendet som justerats efter återremissen från kommunfullmäktige. Riksby är en viktig del av Stockholms utveckling. Den reviderade inriktningen gör nu projektet mer ekonomiskt hållbart och bättre anpassat till potentialerna kopplat till utvecklingen av Bromma Parkstad. Projektet innebär cirka 1 450 nya bostäder varav hälften hyresrätter, blandade bostadsformer inklusive LSS-bostäder, kollektivboenden och övergångsbostäder. Utöver det byggs nya förskoleplatser, nya gång- och cykelstråk och 1 500–2 000 nya arbetsplatser i kontor och verksamhetslokaler. Flera av kvarteren får blandade verksamheter för kontor, handel, service, utbildning, lager och lätt industri. Området kommer att bli ett levande stadsområde med god tillgång till kollektivtrafik, rekreation och service.

Det ekonomiska läget för byggbranschen i allmänhet och projektet Riksby i synnerhet har förändrats mycket de senaste åren. Anledningarna är flera, bland annat byggkonjunkturen, högre räntor och svårare att hitta finansiering, högre materialkostnader på grund av Rysslands invasionskrig i Ukraina, period med hög inflation och osäkerhet inför framtiden. För Riksby förändrades också förutsättningarna i och med att en nedläggning av Bromma flygplats kom närmare i tid jämfört med när programmet togs fram och antogs.

För Stockholms stad har investeringarna och kostnadsläget förändras så pass mycket för Riksby 1 att det var motiverat att göra en ordentlig genomlysning. Det handlade om investeringar på hundratals miljoner som staden inte kunde få täckning för. Kommunfullmäktige återremitterade därför genomförandebeslutet för Brommaprogrammet (Riksby) etapp 1 under år 2024. Uppdraget var att tillsammans med Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) se över projektets lönsamhet ur ett koncernperspektiv. Efter en gemensam genomgång har exploateringskontoret och SVOA nu tagit fram en reviderad inriktning som innebär förbättrad ekonomi, minskade kostnader och en tydligare avgränsning av projektets omfattning.

Det reviderade beslutet medför att behovet av investeringar i en större pumpstation för spillvatten samt magasin och pumpstation för dagvatten inte behöver genomföras, och därigenom förbättras lönsamheten rejält för staden. Det var anpassningen till Bromma flygplats som gav dyra tekniska

lösningar. När Bromma flygplats upphör med flygverksamheten kan dagvatten med fördel ledas naturligt mot Bromma flygplatsområde. Konkret innebär detta att staden nu går vidare med planeringen för den södra delen av Riksby etapp 1 och att framtiden för övriga delar kommer att analyseras som en del av det kommande arbetet med Bromma parkstad.

Det är glädjande att antalet bostäder inte har minskats i det reviderade ärendet. Däremot är bland annat de privata idrottsinvesteringarna en del av det som behövt utgå. Vi önskar att läget hade varit ett annat. Vi hade gärna sett de privata idrottsinvesteringarna bli verklighet i närtid. Men vi måste ta ansvar för stadens ekonomi och stockholmarnas tillgångar. Exploateringskontoret måste nu ha fokus på att hitta en lösning för tennisen, antingen inom projektområdet eller i det kringliggande området. Det är bra att dialogen med SALK redan är igång angående olika alternativa lösningar.

§13**Markanvisning för studentbostäder inom fastigheten Kopiepennan 1 i Råcksta till Studenthus i Vällingby AB**

Dnr E2025-02924

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för studentbostäder inom fastigheten Kopiepennan 1 till K2A Studenthus i Vällingby AB, och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Reservation

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 2 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Rita Valanko m.fl. (M) och Peter Öberg (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets tjänsteutlåtande samt att därutöver anföra följande:

K2A Studenthus i Vällingby AB, nedan kallat K2A, föreslås tilldelas markanvisning för cirka 150 studentlägenheter i flerbostadshus.

Sverigedemokraterna ställer sig inte bakom förtätningen av Råcksta. Förevarande område är ett välanvänt grönområde som bidrar till att upprätthålla Råckstas kulturhistoriska karaktär.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg (S), Dennis Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Rita Valanko m.fl. (M) och Peter Öberg (L).

Särskilt uttalande

Rita Valanko m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi ställer oss bakom möjligheten att pröva en utveckling med studentbostäder på den aktuella platsen, men anser att en kvalitativ gestaltning kommer att bli viktigt för att lyfta området. Vi är givetvis medvetna om att detta formellt är något som hanteras av stadsbyggnadsnämnden, men vi vill redan i detta skede påtala vikten av en god utformning. Inte minst med anledning av att platsen omfattas av riksintresset för kulturmiljö – Vällingby-Råcksta.

Ersättaryttrande

Aron Modig (KD) lämnar ersättaryttrande enligt följande:

1. Att delvis godkänna förslaget.
2. Att därutöver anföra följande:

Kristdemokraterna värnar Stockholms småhus- och villaområden, vilka hotas av vänsterstyrets ovarsamma förtätning och blandningspolitik. I övergången mellan renodlade villaområden och mer tät bebyggelse är det varsamma skiftet i exploateringsgrad av särskild vikt för att motverka negativ inverkan på befintliga områdens karaktär.

Vi välkomnar initiativ för fler student- och LSS-bostäder i Stockholm. Därför föreslår vi att de nya huskropparna i planen godkänns men begränsas till två våningar, samt att de föreslagna nya våningarna på de befintliga husen avslås för att bevara den befintliga småskaligheten.

§14**Yttrande över samråd kopplat till
omfattningsförändring i Program E18,
Jakobsberg-Hjulsta, kapacitetsförstärkning i
Järfälla kommun och Stockholms stad. Anmälan
av svar på remiss**

Dnr E2025-01474

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna anmälan av remissvar.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 september 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§15**Tilläggsavtal till överenskommelse om exploatering med SSM Spånga Fast AB inom del av fastigheten Solhem 16:1 m.m. gällande byte av avtalspart och säkerhet**

Dnr E2025-03065

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna tilläggsavtal till överenskommelse om exploatering med SSM Spånga Fast AB inom del av fastigheten Solhem 16:1 m.m. med byte av avtalspart och säkerhet enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 15 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§16**Motion av Jonas Naddebo (C) om att
levandegöra och utveckla Stadsgårdskajen. Svar
på remiss**

Dnr E2025-02454

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 29 september 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§17**Skrivelse av Jonas Naddebo (C) om Trädgårdens hyresavtal. Svar på remiss**

Dnr E2025-02637

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 6 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§18**Markanvisning för bostäder inom del av fastigheterna Utö 2, Utö 4 och del av Farsta 2:1 i Farsta till AB Familjebostäder Inriktningsbeslut**

Dnr E2025-02965

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att anvisa mark för bostäder inom fastigheterna Utö 2, Utö 3 och del av Farsta 2:1 till AB Familjebostäder och ger exploateringskontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna förslag till inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Utö upp till 3,5 miljoner kronor (inriktningsbeslut), som underlag för kommande genomförandebeslut.
3. Exploateringsnämnden begär att stadsbyggnadsnämnden upprättar detaljplan för området.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 11 september 2025.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP) och Peter Öberg (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Rita Valanko m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Att avslå kontorets förslag till beslut.

- b. Att exploateringsnämnden föreslår att kontoret istället prövar förutsättningarna till att markanvisa en privat byggaktör.
- c. Att därutöver anföra följande:

Vi anser förvisso att den aktuella platsen kan vara lämplig att pröva för kompletterande bostadsbebyggelse, men anser inte att allmännyttan nödvändigtvis behöver vara den som bygger. Vi anser därför att exploateringskontoret i första hand ska sondera möjligheten för att markanvisa platsen till en privat byggaktör. Därtill anser vi inte att det är rimligt att vänsterstyret går fram med ett förslag som, redan i ett tidigt inriktningsbeslut, redovisar en mycket svag projektekonomi. Det kan endast tolkas som att man vill få fram fler kommunala hyresrätter av rent ideologiska skäl, även om det skulle visa sig påverka ekonomin negativt eller inte.

- 3) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att avslå kontorets tjänsteutlåtande samt att därutöver anföra följande:

I Farsta föreslås en markanvisning till AB Familjebostäder om cirka 100 lägenheter i hyresrätt. Markanvisningen sker som direktanvisning till bolaget.

Sverigedemokraterna ställer sig inte bakom den utpekade förtätningen. Förevarande område är ett grönområde som en del av en helhetstänkande stadsplan. Den ovarsamma förtätningen kommer leda till ett mindre trivsamt Farsta.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg (S), Dennis Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP) och Peter Öberg (L).

§19**Motion av Jonas Naddebo (C) om att införa en idrottsnorm. Svar på remiss**

Dnr E2025-02455

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 september 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

§20**Motion av Dennis Wedin (M) om en långsiktig hållbar lösning för Örnsberg Kanotsällskap. Svar på remiss**

Dnr E2025-02453

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna exploateringskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 25 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Anders Österberg (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Gabriel Kroon (SD) och Peter Öberg (L) föreslår (se beslutet).
- 2) Rita Valanko m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar att bifalla motionen i sin helhet samt att därutöver anföra följande:

Vi tackar kontoret för svaret på motionen och gläds åt att kontoret anser att verksamheten utgör ett viktigt inslag i stadens idrotts- och föreningsliv. Tyvärr ser det inte ut att ha kommit mycket närmare en lösning sedan motionen skrevs. Kontoret hänvisar till en löpande dialog med såväl kanotsällskapet som med idrottsförvaltningen. Problemet är bara att denna dialog har pågått sedan 2018 och det är minst sagt ett underbetyg till en stor stad som Stockholm att man inte kan komma fram till en långsiktigt hållbar lösning på så pass lång tid.

Tyvärr verkar kanotsällskapet ha hamnat i en märklig stadsbyråkratisk situation vad gäller de två platserna. Vad gäller Gröndalshamnen så revs klubbhuset 2018 i samband med bostadsbyggande. Något som sällskapet accepterade eftersom de samtidigt fick löfte om ett nytt klubbhus och att staden budgeterat sex mnkr för ändamålet. Detta har dock inte infriats av nuvarande vänsterstyre och det drabbar Stockholms stads förtroende när löften på det här sättet efter några år skrotas och ignoreras. På Reimersholme har verksamheten funnit sedan 60-talet och där sitter sällskapet på ett rivningskontrakt. Bristen på en långsiktig lösning har hittills kostat staden miljontals kronor för tillfälliga lösningar, vilket är mycket olyckligt

Vår mening är att Örnsbergs Kanotsällskap bedriver en viktig verksamhet med en bred målgrupp, inte minst för barn och unga. Vi är därför ytterst måna om att staden blir mer lösningsorienterad i detta sammanhang och snabbt kommer fram till en positiv lösning för båda parter, genom att identifiera en samlad plats för ett klubbhus som kan inrymma hela Örnsbergs Kanotsällskaps verksamhet. Denna ska även kunna tillföra publika värden som badbryggor, kiosk/café och offentliga toaletter.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Anders Österberg (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), Gabriel Kroon (SD) och Peter Öberg (L).

§21**Tillägg till markanvisning för bostäder och lokaler inom fastigheten Västberga 1:1 m.fl. i Fruängens Centrum till Niam VII Stationsfastigheter Fruängen AB. Reviderat inriktningsbeslut**

Dnr E2023-00794

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

1. Exploateringsnämnden beslutar att ge exploateringskontoret i uppdrag att träffa tilläggsavtal till markanvisningsavtal enligt förslag i tjänsteutlåtandet.
2. Exploateringsnämnden beslutar att godkänna förslag till reviderad inriktning och ger exploateringskontoret i uppdrag att fortsätta planering för projekt Fruängens Centrum upp till 10,5 miljoner kronor (inriktningsbeslut), som underlag för kommande genomförandebeslut.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 3 oktober 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Rita Valanko m.fl. (M) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Vi ser med viss oro på utvecklingen av, och riskerna med, projektekonomi i detta ärende. Täckningsgraden är mycket låg och riskerar att bli ännu lägre i händelse av att tidsplanen skulle förskjutas. Kontoret lyfter själva just detta som en reell möjlighet under avsnittet ”Ekonomiska osäkerheter”.

Vi har ingen invändning mot projektet i sak, men om vänsterstyret fortsätter att gå fram med projekt med mycket svag projektekonomi så kommer vi att behöva se över vilken

nivå av generell täckningsgrad som kan vara acceptabel ur ett stadsövergripande perspektiv. Allt för många exploateringsprojekt med svaga, eller rentav negativa, ekonomiska resultat är av naturliga skäl långt ifrån hållbart över tid.

§22

Information från exploateringskontoret

Dnr E2025-00208

Beslut

1. Exploateringsnämnden tackar för informationen.

Förvaltningschefens information

Förvaltningschef Thomas Andersson informerar om:

- Ny enhetschef för trafikenheten Erik Tedesjö börjar i december.
- Arbetet med att renovera Saltkajen, mellan Värtapiren och Frihamnspiren har tilldelats Svenska Betongföreningens klimatpris 2025.
- Kontoret anordnade branschmöte den 24 oktober med dialog kring aktuella frågor och möjlighet att utbyta tankar kring bostadsbyggande och stadsutveckling.
- 21 oktober invigdes Tvätt-Malins park, Stockholms första emissionsfritt byggda park, inom projektet Persikan.

Louise Bill, enhetschef, informerar om Skärholmen.

Vid protokollet

Fabian Lind